

این چهار اصطلاح معمولاً با هم اشتباه گرفته می‌شوند، در حالی که هر کدام در مرحله متفاوتی از کنترل پروژه استفاده می‌شوند. اگر از دیدگاه PMI، و پروژه‌های EPC نگاه کنیم، تفاوت آن‌ها به شکل زیر است:

برنامه اقدام	Action Plan
کدگذاری: برنامه‌ای شامل اقدامات مشخص، مسئول اجرا، زمان انجام و نتیجه مورد انتظار که برای رفع یک مشکل، کاهش ریسک یا جبران انحراف پروژه تهیه می‌شود. Action Plan معمولاً برنامه زمان‌بندی را تغییر نمی‌دهد، بلکه مشخص می‌کند چه کسی، چه کاری و تا چه زمانی باید انجام دهد. مثال: در پروژه ساخت کارخانه، خرید کابل‌ها دو هفته تأخیر دارد. مدیر پروژه Action Plan زیر را تدوین می‌کند: ✓ پیگیری تأمین‌کننده: مسئول خرید (تا فردا) ✓ یافتن تأمین‌کننده جایگزین: مدیر بازرگانی (تا ۳ روز) ✓ حمل هوایی بخشی از تجهیزات: واحد لجستیک (تا ۵ روز) نکته: برنامه زمان‌بندی هنوز تغییر نکرده؛ فقط اقدامات اصلاحی تعریف شده‌اند.	
برنامه جبران تأخیر	Catch-up Plan
کدگذاری: برنامه‌ای برای جبران تأخیر ایجادشده و بازگرداندن پروژه به مسیر برنامه مبنا (Baseline) با استفاده از راهکارهایی مانند افزایش منابع، اضافه‌کاری، شیفت دوم، اجرای موازی فعالیت‌ها (Fast Tracking) یا فشرده‌سازی زمان (Crashing). مثال: پروژه نصب تجهیزات ۲۰ روز از برنامه عقب افتاده است. برای جبران تأخیر تصمیم گرفته می‌شود: ✓ دو اکیپ نصب به‌جای یک اکیپ مستقر شوند. ✓ شیفت شب اضافه شود. ✓ بخشی از تست‌ها هم‌زمان با نصب انجام شود. هدف این اقدامات، بازگشت پروژه به تاریخ پایان اولیه است. نکته: «Catch-up Plan» یعنی چگونه عقب‌ماندگی را جبران کنیم.»	
زمان‌بندی مجدد	Rescheduling
کدگذاری: به‌روزرسانی برنامه زمان‌بندی بر اساس پیشرفت واقعی پروژه (Actual Progress) و محاسبه مجدد تاریخ‌های شروع و پایان فعالیت‌های باقی‌مانده، بدون تغییر در محدوده یا استراتژی پروژه. مثال: در پایان تیرماه، مشخص می‌شود فعالیت نصب لوله‌ها به‌جای ۸۰٪ فقط ۶۰٪ پیشرفت داشته است. برنامه‌ریز این پیشرفت را در Primavera ثبت کرده و Schedule را اجرا می‌کند. نرم‌افزار تاریخ پایان پروژه را ۱۲ روز عقب می‌اندازد. هیچ فعالیتی حذف یا اضافه نشده است؛ فقط برنامه بر اساس واقعیت دوباره محاسبه شده است. نکته: «Rescheduling» یعنی برنامه را با واقعیت امروز هماهنگ کن.»	
برنامه‌ریزی مجدد	Replan
کدگذاری: بازطراحی اساسی برنامه زمان‌بندی به دلیل تغییرات عمده در پروژه؛ مانند تغییر محدوده (Scope)، تغییر روش اجرا، افزایش حجم کار، تغییر قرارداد یا تغییر اهداف پروژه. مثال: در پروژه احداث پالایشگاه، کارفرما تصمیم می‌گیرد یک واحد فرآیندی جدید به پروژه اضافه کند. در نتیجه: ✓ فعالیت‌های جدید تعریف می‌شوند. ✓ روابط منطقی تغییر می‌کنند. ✓ منابع بازتخصیص می‌یابند. ✓ Baseline جدید تهیه می‌شود. این دیگر یک به‌روزرسانی نیست، بلکه یک برنامه جدید است. نکته: «وقتی خود پروژه تغییر می‌کند، باید برنامه را از نو طراحی کرد.»	

تفاوت چهار اصطلاح در یک نگاه

اصطلاح	هدف	برنامه زمان‌بندی تغییر می‌کند؟	چه زمانی استفاده می‌شود؟
Action Plan	تعریف اقدامات اصلاحی	معمولاً خیر	پس از مشاهده یک مشکل یا انحراف
Rescheduling	به‌روزرسانی برنامه بر اساس پیشرفت واقعی	فقط محاسبات زمان‌بندی به‌روز می‌شود	در هر دوره کنترل پروژه (هفتگی یا ماهانه)
Replan	بازطراحی برنامه به دلیل تغییرات اساسی پروژه	بله، ساختار برنامه تغییر می‌کند	هنگام تغییر Scope، قرارداد، استراتژی یا اهداف
Catch-up Plan	جبران تأخیر و بازگرداندن پروژه به برنامه مبنا	ممکن است با تغییر منابع، توالی یا مدت فعالیت‌ها همراه باشد	زمانی که پروژه از برنامه عقب افتاده است

مثال واقعی در یک پروژه EPC

فرض کنید پروژه احداث یک مخزن فولادی ۱۵ روز تأخیر دارد:

Action Plan

مشخص می‌شود چه اقداماتی باید انجام شوند:

تأمین ورق توسط واحد خرید

افزایش جوشکار

پیگیری حمل تجهیزات

Rescheduling

پیشرفت واقعی در Primavera ثبت می‌شود و مشخص می‌شود اگر اقدامی انجام نشود، پروژه ۱۵ روز دیرتر تمام خواهد شد.

Catch-up Plan

تصمیم گرفته می‌شود با دو شیفت کاری، افزایش نیرو و اجرای موازی برخی فعالیت‌ها، این ۱۵ روز تأخیر جبران شود.

Replan

اگر کارفرما در همین زمان حجم کار را ۳۰٪ افزایش دهد یا یک مخزن جدید به پروژه اضافه کند، دیگر Catch-up کافی نیست و باید کل برنامه زمان‌بندی از نو طراحی (Replan) شود.

نکته مهم و طلایی

این چهار اصطلاح در عمل یک زنجیره منطقی را تشکیل می‌دهند: ابتدا انحراف شناسایی می‌شود، سپس برنامه به‌روزرسانی (Rescheduling) انجام می‌شود، برای رفع انحراف Action Plan تدوین می‌شود، در صورت نیاز Catch-up Plan برای جبران تأخیر اجرا می‌شود و اگر تغییرات بنیادی در پروژه رخ دهد، Replan جایگزین برنامه قبلی خواهد شد.

پکیج جامع آموزشی (خدای پروژه)

از مهندس پروژه تا مدیر پروژه متخصص، فقط با یک مسیر حرفه‌ای

120 ساعت

آموزش تخصصی
و پروژه محور

مدرس:
مرتضی بهمنی

سرفصل‌های دوره

نرم افزارها

- MSP
- Primavera P6
- Excel & Office

استانداردها

- اصول و قواعد پروژه
- کاربردی PMBOK

گزارش دهی

- داشبورد مدیریتی
- گزارش های دوره ای

مدیریت اجرایی

- کنترل تاخیرات
- اکشن پلن
- جلسات و صورتجلسه

اکسل تخصصی صنایع و کنترل پروژه ها

داده ها را تحلیل کن، پروژه ها را کنترل کن، تصمیمات را دقیق بگیر

مدرس دوره:

مرتضی بهمنی

کارشناس کنترل پروژه و تحلیل داده

مدرس تخصصی نرم افزارهای MSP و Excel

مدت زمان دوره

30 ساعت

آموزش پروژه محور، تجربی
و براساس پروژه های ملی و پیچیده

<https://bahmaniie.ir/store-5>

اطلاعات بیشتر در سایت آموزشی